

Kontroll på artene

Den nye rødlista, oversikten over truede norske arter, ble lagt fram i går. Den viser status quo for det norske arts mangfoldet. Ingen arter er påvist utryddet siden 2006, og flere arter har fått det bedre.

Riktignok er nærmere 2400 arter klassifisert som truet, noe som representerer en klar økning siden forrige utgivelse. Men Artsdatabanken forklarer økningen som et resultat av økt kunnskap og endrete kriterier. Dommen derfra er at arts mangfoldet i Norge står på stedet hvil.

Mens rødlista viser at sjøfugl sliter mer enn tidligere, har situasjonen for flere av artene som lever i skogen bedret seg. Landskogtaksteringen viser

at mengden død ved i norske skoger stadig øker, noe som har gitt bedre livsvilkår for mange sårbare arter.

Artsdatabankens rødliste gir altså en annen, og et langt mer positiv, versjon av tilstanden i skogene enn hva den omstridte Naturindeksen ga. Naturindeksen, som er utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning, stemplet skogen som et «verstingområde» for norske arter. Men når utgangspunktet for indeksen er naturskog, vil ikke skogen få toppscore før all hogst er lagt ned. At både tilveksten og mengden død ved har økt jevnt og trutt i nærmere hundre år, og således gitt bedre grunnlag for et rikt arts mangfold, ble ikke reflektert på en tilstrekkelig måte.

Dessverre har både naturfor-

Oppsummert

Rødliste

1 Den nye rødlista fra Artsdatabanken viser status quo for arts mangfoldet.

Bedring

2 Mens det går dårlig for sjøfugl, har mange arter i skogen fått bedre livsbetingelser.

Balanserer

3 Rødlista balanserer bildet av arts mangfoldet i skogen, som den omstridte naturindeksen har utpekt som et verstingområde.

valtningen og miljøbevegelsen tatt naturindeksen til inntekt for kravet om å frede mer skog.

Rødlista viser at naturindeksen er et dårlig verktøy for å måle tilstanden i skogen. Det er å håpe at rødlista kan bidra til å balansere bildet når det gjelder arts mangfoldet.

Det er også verd å merke seg at det ikke er flest rødlistearter i jord- og skogbruksområder, slik en kan få inntrykk av når nye verneområder diskuteres. Rødlista viser at fylkene rundt Oslofjorden, der det også bor flest folk, har langt flere truede arter enn de mer grisgrendte fylkene i Distrikts-Norge.

Det bør være en tankevekker for verneinteressene.

SAGT

av andre

Pia Daily Christoffersen.

FOTO: SCANPIX

Trekantsex 1

* «Ungdom er veldig åpne, ja. Men å se det med pappa, det er temmelig flaut. Men det er jo normalt, det er sikkert mange som liker det.»

Pia fra tv-serie Trekant betror seg til Morgenbladet om sin bluferdighet.

Trekantsex 2

* «Er seksualopplysning virkelig det vi trenger mest nå? Hvilke tabuer er igjen å utfordre? Hvilke grenser er igjen å tøyse? Denne seksualiteten ligner mest på en gynekologisk undersøkelse.»

Morgenbladet undrer seg på lederplass.

Trekantsex 3

* «Mye kan tyde på at Trekant bare blir enda et nytt tilskudd i den endeløse rekken med filmer, tv-serier og blader som forteller ungdom hvordan sexlivet deres burde være. Det er det ingen som trenger, enten de liker sex eller ikke.»

Mimir Kristjansson i Klassekampen slår et slag for at ungdommens valgfrihet.

Trekantsex 4

* «Vi maler jo et bilde av den seksuelle verden slik den er der ute. Vi besøker miljøer som faktisk finnes. Vi har ikke bedt ungdommer om å gjøre noe de ikke pleide å gjøre, men bare være akkurat som de er. Derfor synes jeg ikke man vill leder ungdom. Vi gir realistisk bilde av det som er realistisk, holdt jeg på å si.»

Marie Kinge, programleder i reality-serien Trekant forteller oss hvor real serien er.

Villa Dammann

DAGENS GJEST

Det er kulturminneforvaltningens lederrekruttering det er noe galt med. Ikke lovverk eller fredningsinstituttet selv. Det var torsdag i forrige uke at Aftenpostens ettermiddagsutgave sendte overraskelsen ut til sine lesere. Villa Dammann i Oslo, et hovedverk innenfor norsk modernistisk arkitektur, trues av byggeplaner i nabolaget.

Uten motforestillinger har både Byantikvaren og kommunens plan- og bygningsetat akseptert byggesøknaden fra Camilla Gahr og Ole Petter Vordahl. Nybygget legger seg tett inntil det fredete anlegget og innebærer at 1000 kvadratmeter bolig og en garasje på 400 kvadratmeter, heretter skal kaste lange skygger innover et av landets viktigste kulturminner fra mellomkrigstiden. Mens byggesøknaden ble innvilget på noen uker, har Byantikvaren brukt nærmere et år på å utrede en nødvendig vinduskiftning i Villa Dammann selv.

Selvfølgelig reageres det. Anleggets nåværende eiere, Jorunn Salthella og Erling Kagge, er fortvilet. Etter å ha lagt ned atskillig tid og store private ressurser i en respektfull restau-

rering av hus og hage, ser de nå sitt livsverk truet. Av naboens byggeplaner selvfølgelig, men mest av et forvaltningsapparat som mer og mer preges av kulturminnefaglig feighet og politisk bekvemmelighet.

Avdelingsleder Morten Stige hos Byantikvaren sier om planene: «Vi skjønner at de oppleves negativt fra Villa Dammann. Men Oslo er et pressområde, der det hele tiden må gjøres kompromisser». Han fortsetter: «Fredningen burde vært nevnt i vår uttalelse. Det er dessverre sjelden vi får anledning til å dra på befaring, men vi har gode redskaper i form av flyfoto og kart», og legger pragmatisk til: «Så lenge nabobygningen blir oppført etter gjeldende regulering, har ikke vi noen egentlig rolle i saken».

Ikke? Vi snakker om kulturarv på øverste hylle. Skal vi tro Dagens Næringsliv, må vi tilbake til 1997 for å forstå etatens underlige beskjedenhet i denne saken. Dette var året da Villa Dammann ble fredet av Riksantikvaren. Fredningen omfattet hus og hage og skulle sikre anleggets helhetlige uttrykk med «tydelige stilhistoriske fellestrekk, tuftet på den funksjonalistiske idé». Vedtaket omfattet imidlertid ikke Villa Dammanns nære omgivelser. Likevel har ikke dette hindret

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

FORT OG GALT

«Mens byggesøknaden ble innvilget på noen uker, har Byantikvaren brukt nærmere et år på å utrede en nødvendig vinduskiftning i Villa Dammann selv.»

den samme Byantikvaren i pålegge hogst av noen grantrær på den tomten som nå skal bygges, fordi de var i strid med fredningens intensjoner, nemlig å sikre anlegget lys, luft og siktlinjer. Faktorer, som fra arkitektene Arne Korsmo og Sverre Aaslands side, var avgjørende for Villa Dammanns plassering og utforming i 1932.

Men saken stopper ikke her. Der som et kulturminne eller et miljø av nasjonal interesse utsettes for en umiddelbar trussel, kan kulturminneforvaltningen, altså Byantikvaren eller Riksantikvaren, treffe vedtak om midlertidig fredning etter kulturminnelovens § 22.4, inntil spørsmålet om permanent fredning er avgjort. I Villa Dammanns tilfelle vil hensikten med en slik lovanvendelse være å sikre et tilstrekkelig areal på nabotomten mot skjæmmende byggeplaner.

«**Det er viktig** å huske på at dette huset er blant de norske bygningene som får mest omtale i utlandet, ved siden av operaen. Det er et nasjonalt klenodium som nå ødelegges. Det er ille for oss, men verre for generasjonene som kommer etter», sier Erling Kagge.

Men det var det avdelingsleder Morten Stige som burde ha sagt.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plaktens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no